

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K posudzovaniu kritérií pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti**
Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 169/16 zo dňa 24. 6. 2016
- 2. Nemožnosť domáhať sa zaplata zmluvnej pokuty pri odstúpení od zmluvy**
Rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/971/2015 zo dňa 29. 6. 2016
- 3. Predpoklady, za naplnenia ktorých má zhotoviteľ diela nárok na dohodnutú cenu zníženú o to, čo ušetril nedokončením diela**
Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 2Cob/119/2015 zo dňa 29. 4. 2016
- 4. Neoprávnené vniknutie do stanu vs. naplnenie skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 23To/108/2015 zo dňa 14. 3. 2016
- 5. Plnenie otca na zmluvu o stavebnom sporení uzavretú v prospech maloletého dieťaťa nemožno považovať za plnenie výživného na tvorbu úspor dieťaťa**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6CoP/96/2015 zo dňa 23. 2. 2016
- 6. K opätovnému odloženiu výkonu trestu odňatia slobody**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Tdo 48/2016 zo dňa 14. 7. 2016
- 7. Povinnosť rodičov zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb ako základná podmienka správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/1162/2015 zo dňa 23. 2. 2016
- 8. K vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu jeho rodinných vzťahov**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Tdo 80/2015 zo dňa 13. 7. 2016
- 9. K analogickému uplatneniu kritérií pre rozhodovanie o osobnej starostlivosti pri rozhodovaní o styku**
Nález Ústavného súdu ČR SR sp. zn. I. ÚS 153/16 zo dňa 26. 7. 2016
- 10. Prikázanie stavby v spoločnom imaní manželov stojacej na pozemku len jedného z účastníkov do podielového spoluvlastníctva účastníkov v konaní o vyporiadanie spoločného imania manželov**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 3565/2013 zo dňa 22. 7. 2015
- 11. Materiálna nevykonateľnosť exekučného titulu a prekážka veci rozsúdenej**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14CoE/76/2016 zo dňa 13. 6. 2016
- 12. Uplatnenie zhodných skutkových tvrdení ohľadom hodnoty nehnuteľných vecí v konaní o vyporiadanie spoločného majetku manželov**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2913/2015 zo dňa 6. 10. 2015
- 13. Prípustnosť negatívnej žaloby medzi spoluvlastníkmi**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 3523/2015 zo dňa 26. 1. 2016
- 14. Konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k súboru nehnuteľností**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 4063/2015 zo dňa 26. 1. 2016
- 15. Platnosť písomnej zmluvy o zriadenie vecného bremena urobenej vo forme vadného notárskeho zápisu pri zmluvnej účasti osoby, ktorá nevie čítať a písať**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2698/2013 zo dňa 25. 8. 2015

1. K posudzovaniu kritérií pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti

Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 169/16 zo dňa 24. 6. 2016

Anotácia:

Rozhodnutie Ústavného súdu ČR upresňuje prioritu kritérií pre posudzovanie zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Zo skutkového hľadiska Ústavný súd ČR v rozhodnutí posudzoval aplikáciu striedavej starostlivosti v prípade nadaného malého dieťaťa, ktoré bolo z hľadiska plnenia školských povinností schopné nadpriemerne dobre zvládať dochádzku do dvoch rôznych škôl (jednej v mieste bydliska matky a jednej v mieste bydliska otca); z posudku psychológa však vyplynulo, že navštevovanie dvoch škôl negatívne vplýva na psychickú pohodu dieťaťa a neumožňuje mu venovať sa aktivitám, ktoré by preňho boli prospešné s ohľadom na jeho vek a záujmy (účasť na mimoškolských aktivitách v kolektíve spolužiakov, príp. účasť na niektorých záujmových krúžkoch).

Ústavný súd ČR sa s prihliadnutím k vyššie uvedeným skutočnostiam nestotožnil so záverom odvolacieho súdu, ktorý zastával názor, že pokiaľ bol maloletý do začiatku školskej dochádzky v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, nenastala začatím školskej dochádzky taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výchovnom prostredí; závery psychologického posudku zhodnotil tak, že je síce pravdou, že pre dieťa by bolo lepšie, keby navštevovalo iba jednu základnú školu, ale ak bez ťažkostí zvláda navštevovanie dvoch škôl, nie je dôvod rozhodnutie o striedavej starostlivosti meniť. Ústavný súd ČR naopak zdôraznil, že všeobecné súdy nemôžu k rozhodovaniu o výchovnom prostredí pristupovať zjednodušene len preto, že dieťa svoje povinnosti navonok bez problémov zvláda. Prioritou je vždy najlepší záujem dieťaťa a v rámci neho tiež jeho zdravý psychický vývoj. Tento záujem je nadradený záujmu dieťaťa a zároveň aj záujmu oboch rodičov byť v starostlivosti oboch rodičov. Ak je teda navštevovanie dvoch škôl na ujmu psychickej pohody dieťaťa, nebude spravídla striedavá starostlivosť vyžadujúca školský dualizmus možná.

Právna veta:

- I. Zdravý psychický vývoj maloletého stojí nad záujmom rodičov podieľať sa na starostlivosti o maloletého rovnakou mierou a nad záujmom maloletého byť v starostlivosti oboch rodičov. Takýto záver Ústavný súd (ČR) považuje za rešpektujúci najlepší záujem dieťaťa, tak ako ho definoval vo svojej judikatúre a preto aj ústavne súladný.
- II. Prehodnotenie aktuálnych výchovných pomerov musí byť komplexné a podrobné, a v každej jeho zložke je potrebné hodnotiť záujem dieťaťa. Nie je dostačujúcim zistenie, že maloletý režim striedavej osobnej starostlivosti a dochádzku do dvoch základných škôl zvládol. Je potrebné skúmať, aký má tento režim vplyv na jeho súkromný život, či maloletý prežije šťastné a spokojné detstvo, či má možnosť stykať sa so svojimi vrstovníkmi a byť súčasťou kolektívu. Osamotené zvládnutie učiva nie je v tomto ohľade dostatočným odôvodnením obzvlášť v situácii, keď podľa záverov znaleckého posudku maloletý zvláda školský dualizmus na úkor svojej psychickej pohody. Inými slovami, nie za každých okolností začiatok školskej dochádzky do dvoch rôznych základných škôl predstavuje zmenu pomerov v zmysle § 909 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníka platného v Českej republike (v SR § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine – pozn. aut.). Či tomu tak je alebo nie je, je potrebné posudzovať vždy optikou záujmu dieťaťa.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Striedavá osobná starostlivosť

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 36/2005 Z. z. – § 24 ods. 2, § 26

pre ČR: 89/2012 Sb. – § 907, § 909

2. Nemožnosť domáhať sa zaplatenia zmluvnej pokuty pri odstúpení od zmluvy

Rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/971/2015 zo dňa 29. 6. 2016

Anotácia:

Predmetom sporu je posúdenie nároku navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty pri odstúpení od zmluvy právnym predchodcom navrhovateľa.

Právna veta:

Z ustanovenia § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku ruší, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo dohodnuté inak. Dôsledky odstúpenia od zmluvy spočívajú aj v zrušení od samotného začiatku s výnimkou, ak by z právneho predpisu alebo dohody účastníkov zmluvného vzťahu vyplývalo niečo iné. Ak tomu tak nie je, odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce zo zrušenej zmluvy. V prípade, že bolo už podľa zrušenej zmluvy plnené, sú účastníci zmluvy povinní si takéto plnenie navzájom vypořádať. Odstúpením od zmluvy zanikajú pre svoju akcesorickú povahu aj vedľajšie záväzky, ktoré sú od existencie hlavného záväzku zmluvne závislé. Takýmito vedľajšími záväzkami sú aj záväzky slúžiace k zabezpečeniu splnenia hlavného záväzku, teda aj záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa § 544 OZ. Ak teda dôjde k odstúpeniu od zmluvy, čo je prejednávaný prípad, nemôže sa žiadna zo zmluvných strán na jej základe domáhať zaplatenia zmluvnej pokuty, pretože dohoda o zmluvnej pokute bola spolu s hlavným záväzkom od začiatku zrušená a právo na jej zaplatenie nemá žiadny právny základ. Odstúpením od zmluvy dochádza k zániku povinnosti plniť pôvodný záväzok zabezpečený zmluvnou pokutou, avšak nie vždy dochádza súčasne aj k zániku povinnosti plniť zmluvnú pokutu ako dôsledok nesplnenia pôvodného záväzku. Porušením zmluvy vznikol medzi zmluvnými stranami nový právny vzťah, ktorý už nemá vo vzťahu k pôvodnému zabezpečenému záväzku akcesorickú povahu a na existenciu, ktorého nemá zánik zabezpečeného zmluvného záväzku vplyv.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Zmluvy, Zabezpečenie záväzkov – zmluvná pokuta

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 48 ods. 2, § 544

3. Predpoklady, za naplnenia ktorých má zhotoviteľ diela nárok na dohodnutú cenu zníženú o to, čo ušetril nedokončením diela

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 2Cob/119/2015 zo dňa 29. 4. 2016

Anotácia:

Žalobca sa v konaní domáha vydania bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným v dôsledku odstúpenia od zmluvy z dôvodu, že žalovaný sa dostal do omeškania s plnením svojho záväzku. Žalobca tvrdí, že zo strany žalovaného nedošlo k žiadnemu plneniu mimo tzv. „situácie“ tvoriacej prílohu k zmluve. Pokiaľ ide o dokumentáciu predloženú žalovaným tvrdí, že mu nikdy doručená nebola a k jej vypracovaniu došlo po odstúpení od zmluvy. Žalovaný tvrdí, že čiastkový predmet plnenia bol vypracovaný už pred podpisom zmluvy a že jeho vypracovaním vznikol nárok na zaplatenie aj vtedy, ak by už nevypracoval žiadnu ďalšiu časť diela. Ďalej tvrdí, že mal záujem pokračovať v diele, preto žiadal od žalobcu doloženie dokladov potrebných na riadne vyhotovenie predmetu diela, ktoré mu (napriek urgenciám a výzvam) dodané neboli s tým, aby počkal na doloženie dokladov a na pozemkoch sa neukazoval. Má za to, že v dôsledku uvedeného sa mu lehota na dokončenie diela v súlade s § 551 ods. 1 ObchZ predĺžila a vznikol mu nárok na cenu zníženú o to, čo ušetril tým, že dielo nevykonal v plnom rozsahu (§ 551 ods. 2 ObchZ).

Právna veta:

Ustanovenie § 551 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka predstavuje výnimku zo zásady riadne dielo ukončiť a odovzdať objednávateľovi. Uvedené platí za splnenia podmienky, že zhotoviteľ upozorní objednávateľa bez zbytočného odkladu na nevhodnosť pokynov (v prejednávanej veci mal odvolateľ zjavne na mysli pokyn čakať na doklady) a písomného oznámenia objednávateľa, že trvá na vykonaní diela podľa daných pokynov. Za splnenia týchto podmienok by potom skutočne mal zhotoviteľ nárok na dohodnutú cenu, avšak zníženú o to, čo ušetril nedokončením diela, teda v prejednávanej veci na žalovanú sumu. Splnenie vyššie uvedených podmienok zo strany zhotoviteľa však preukázané nebolo. Jednak nebola preukázaná skutočnosť, že žalovaný na nevhodnosť daného pokynu upozorňoval a aj keby tomu tak bolo (t. j. bola by preukázaná existencia upozornení) nie je splnená ďalšia podmienka, a to existencia písomného vyhlásenia objednávateľa, že na pokynoch trvá (jeho existenciu žalovaný ani netvrdil). Za daného skutkového stavu nárok žalovaného na vyššie uvedenú sumu podľa § 551 ods. 2 Obchodného zákonníka nie je daný.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o dielo – Spôsob vykonávania diela

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 513/1991 Zb. – § 551 ods. 1

4. Neoprávnené vniknutie do stanu vs. naplnenie skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 23To/108/2015 zo dňa 14. 3. 2016

Anotácia:

Obžalovaný bol uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody, pretože vošiel do stanu, v ktorom v tom čase spal v spacom vaku poškodený, ktorý stan využíval na bývanie počas akcie a spôsobil mu podľa odborného vyjadrenia ťažké zranenie, a to hlbokú reznú ranu pravého zápästia, v dôsledku čoho bol poškodený práceneschopný a obmedzený na obvyklom spôsobe života 7 až 8 týždňov.

Právna veta:

Skutková podstata prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v platnom znení (ďalej len „Trestný zákon“) vyžaduje neoprávnené vniknutie do obydľia iného. Pojem obydľia je vyložený v ustanovení § 122 ods. 5 Trestného zákona ako dom alebo byt iného alebo iné priestory slúžiace na bývanie, vrátane priestorov a pozemkov k nim patriacich, ak sú ako súčasť obydľia uzavreté. Podľa názoru odvolacieho súdu stan, v ktorom sa poškodený zdržiaval len počas akcie, ktorý sa nedal pevne uzatvoriť, nemal podlahu a slúžil poškodenému iba na prespanie a za týmto účelom mu poskytoval ochranu pred dažďom a pohľadmi okoloidúcich, nemožno považovať za priestor slúžiaci na bývanie. Odvolací súd nevyklučuje, že aj stan môže v určitých prípadoch spĺňať zákonom vyžadované podmienky pre jeho charakteristiku ako obydľia - v prípade rekreácie, či stany pre bezdomovcov, ale tu už ide o bývanie trvalejšieho charakteru, ale hlavne ide o kvalitatívne iné stany z hľadiska zabezpečenia súkromia ich užívateľov.

Právna oblasť: Trestné právo

Právny inštitút: Trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti - Porušovanie domovej slobody, Trestný čin a spôsoby jeho spáchania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 300/2005 Z. z. – § 194 ods. 1, § 122 ods. 5

5. Plnenie otca na zmluvu o stavebnom sporení uzavretú v prospech maloletého dieťaťa nemožno považovať za plnenie výživného na tvorbu úspor dieťaťa

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6CoP/96/2015 zo dňa 23. 2. 2016

Anotácia:

Otec dieťaťa namietal, že zo zameškaného výživného na tvorbu úspor nebola odpočítaná žiadna čiastka, no on už na tvorbu úspor dieťaťa pravidelne sporí na stavebnom sporení. Určenú sumu poukazuje na osobitne založený účet, pričom dispozíčné právo má výlučne matka. Súd mal v zameškanom výživnom zohľadniť aj túto sumu.

Právna veta:

Plnenie otca na zmluvu o stavebnom sporení, aj keď uzavretú v prospech maloletého dieťaťa, predstavuje dobrovoľné plnenie, ktoré možno kedykoľvek skončiť. Preto na účte stavebného sporenia uložené finančné prostriedky nemožno označiť za prostriedky, ktorými už bola plnená povinnosť otca poukazovať výživné na tvorbu úspor, v ktorom prípade sa vyžaduje osobitný účet maloletého dieťaťa vinkulovaný na súhlas súdu do dosiahnutia plnoletosti dieťaťa. Účet v stavebnom sporení uvedený nálezitosti nespĺňa, preto plnenie otca na uvedený účet nemožno považovať za plnenie výživného na tvorbu úspor.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Úprava výkonu rodičovských práv a povinností, Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 36/2005 Z. z. – § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, § 63 ods. 3, § 75 ods. 1

6. K opätovnému odloženiu výkonu trestu odňatia slobody

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Tdo 48/2016 zo dňa 14. 7. 2016

Anotácia:

Najvyšší súd SR v predkladanom rozhodnutí posudzoval prípad obvineného, ktorý sa dopustil pokračovacieho prečinu podvodu formou čiastkových útokov spáchaných tak, že k spáchaniu niektorých útokov došlo až po tom, čo bol obvinenému doručený trestný rozkaz. Krajský súd uvedenú mnohosť trestnej činnosti obvineného vyhodnotil ako recidívu a uložil mu trest odňatia slobody, ktorý podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka. Krajský súd sa pre podmiennečne odloženie výkonu trestu odňatia slobody rozhodol s odôvodnením, že obvinený podľa neho nespáchal skutok v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, pretože trestný rozkaz bol vo výroku o uloženom treste zrušený rozsudkom, ktorým bol obvinenému uložený súhrnný podmiennečný trest odňatia slobody.

Najvyšší súd SR s argumentáciou krajského súdu nesúhlasil a uviedol, že v prípade posudzovaného obvineného je zrejmé, že tento sa trestnej činnosti dopustil v dobe, keď bol trestným rozkazom právoplatne podmiennečne odsúdený na trest odňatia slobody a uloženie ďalšieho podmiennečného trestu odňatia slobody teda v jeho prípade nebolo s odkazom na ustanovenie § 49 ods. 2 Trestného zákona možné. Nič na tom, podľa názoru Najvyššieho súdu, nemení ani skutočnosť, že trestný rozkaz bol vo výroku o treste následne zrušený a vo veci bol uložený súhrnný podmiennečný trest odňatia slobody až po spáchaní trestnej činnosti, keďže sa obvinený aj po uložení podmiennečného trestu odňatia slobody dopúšťal ďalšej úmyselnej trestnej činnosti.

Právna veta:

I. § 49 ods. 2 TZ limituje aplikáciu § 49 ods. 1 TZ v tom smere, že za splnenia tam uvedených kumulatívnych podmienok (i) obvinený spáchal úmyselný trestný čin a ii) stalo sa tak v dobe jeho podmiennečného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody], vylučuje, aby súd opätovne výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil, hoci by na to aj dôvody uvedené v § 49 ods. 1 TZ existovali. Zjednodušene povedané, zákon zakazuje uložiť obvinenému „podmienku na podmienku“.

II. Pokiaľ sa v zmysle § 50 ods. 3 TZ do novourčenej skúšobnej doby podmiennečne odsúdeného započítava aj doba, počas ktorej tento na základe skôr vydaného a neskôr zrušeného rozhodnutia viedol riadny život, potom rovnako je nutné postupovať aj v opačnej situácii, t. j. ak v takto súdom skôr určenej skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia obvinený riadny život nevedie a spácha úmyselný trestný čin. V takom prípade je pri rozhodovaní o prípadnom odložení výkonu trestu odňatia slobody vychádzať z prezumpcie, že k trestnému činu došlo v takto novourčenej skúšobnej dobe, a preto je uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody v zmysle § 49 ods. 2 TZ vylúčené.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Podmiennečne odloženie výkonu trestu odňatia slobody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 300/2005 Z. z. – § 49, § 50 ods. 3

pre ČR: V českom právnom poriadku sa rozhodnutie pre rozdielnosť právnych úprav neuplatní.

7. Povinnosť rodičov zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb ako základná podmienka správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/1162/2015 zo dňa 23. 2. 2016

Anotácia:

Predmetom preskúmania odvolacím súdom, bola súladnosť výšky súdom prvého stupňa určenej vyživovacej povinnosti odporkyne v prospech navrhovateľky (110 eur mesačne), ktorá je jej plnoletým dieťaťom s určujúcimi zákonnými kritériami. Navrhovateľka v zmysle ňou podaného odvolania za takúto považovala sumu 180 eur mesačne, odporkyňa naopak len sumu 70 eur mesačne.

Právna veta:

Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťa. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé, alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je tak smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že právom dieťaťa je podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Miera životnej úrovne rodiča je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi. Môže ju preukazovať napríklad výška mesačných nákladov rodiča a to v súhrne, ale aj v jednotlivých položkách. Smerodajnou môže byť výška tých položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné, napr. úvery, životné poisťky, náklady na mobilný telefón a pod. Jedným z rozhodujúcich faktorov pri určení jej výšky, je zistenie mesačných nákladov povinného rodiča. Častokrát totiž ochota rodiča plniť určitú výšku výživného na svoje dieťa nedosahuje ani jeho mesačné náklady na platenie úverov, či poisťiek. Cieľom ustanovenia § 62 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 36/2005 Z. z. – § 62 ods. 5

8. K vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu jeho rodinných vzťahov

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Tdo 80/2015 zo dňa 13. 7. 2016

Anotácia:

Najvyšší súd SR už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil právny názor, že príbuzenský pomer spočívajúci v švagrovstve osôb činných vo funkcii orgánov v tom istom trestnom konaní je dôvodom pre vylúčenie jednej z týchto osôb z vykonávania úkonov trestného konania.

V predkladanom rozhodnutí rozhodoval Najvyšší súd SR o situácii, v ktorej mal svokor ako predseda senátu odvolacieho súdu posudzovať rozhodnutie vydané sudcom, ktorý bol jeho zaťom. Napriek tomu, že predseda senátu odvolacieho súdu oznámil v súlade s trestným poriadkom svoju zaujatosť, Krajský súd v Košiciach ho z vykonávania úkonov trestného konania nevylúčil. Najvyšší súd SR však na posudzovaný prípad aplikoval tzv. teóriu zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je objektívne nestranný, ale musí sa ako nestranný javiť aj v očiach strán. Akákoľvek vonkajšia pochybnosť o nestrannosti sudcu teda musí byť vylúčená. S ohľadom na uvedené Najvyšší súd SR uzavrel, že rozhodovanie svokra o odvolaní proti rozsudku vydanému jeho zaťom (a zároveň otcom jeho vnúčat) v očiach strán konania a verejnosti musí objektívne zakladať pochybnosti o nestrannosti odvolacieho súdu; z tohto dôvodu mal byť teda predseda senátu odvolacieho súdu z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený.

Právna veta:

Rodinný vzťah medzi sudcom súdu druhého stupňa a sudcom súdu prvého stupňa spočívajúci vo vzťahu svokor – zať, resp. starý otec detí svojho zaťa je natoľko blízky, že oprávnene môže najmä v očiach verejnosti vyvolať pochybnosti o nestrannosti procesne činného sudcu a tiež pochybnosti o nestrannosti súdneho konania a rozhodnutia ako takého.

Právna oblasť: Trestné právo procesné

Právny inštitút: Vylúčenie orgánov činných v trestnom konaní

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 301/2005 Z. z. – § 31, § 32

pre ČR: 141/1961 Sb. – § 30

9. K analogickému uplatneniu kritérií pre rozhodovanie o osobnej starostlivosti pri rozhodovaní o styku

Nález Ústavného súdu ČR SR sp. zn. I. ÚS 153/16 zo dňa 26. 7. 2016

Anotácia:

Ústavný súd ČR aj v predkladanom rozhodnutí pokračuje v trende posilňovania čo najužšieho styku oboch rodičov s dieťaťom. Zo skutkového hľadiska sa rozhodnutie zaoberá prípadom otca, ktorý pôvodne uzatvoril s matkou dohodu, podľa ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Následne si však zabezpečil vhodné bývanie a upravil si pracovnú dobu tak, aby mohol so svojimi deťmi tráviť čas aj častejšie. V nadväznosti na to požiadal o zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a pre prípad, že by súd so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasil, navrhol otec rozšírenie styku s deťmi. K rozšíreniu styku podľa návrhu otca však všeobecné súdy nakoniec nepristúpili, pretože odvolací súd uzatvoril, že rozšírený styk by už skôr pripomínal striedavú osobnú starostlivosť, ktorá však s ohľadom na realizované dokazovanie nebola vyhodnotená ako vhodná pre maloletých.

Ústavný súd ČR sa postavil proti názoru odvolacieho súdu, keď v prvom rade upozornil, že požadovaný rozsah styku nebol natoľko široký, aby mohol byť relevantne porovnávaný so striedavou osobnou starostlivosťou. Zároveň však uviedol, že aj keby tomu tak bolo, nemôže to byť prekážkou pre kladné posúdenie širokého rozsahu styku v prípade, že takýto styk bude v najlepšom záujme dieťaťa. Ústavný súd ČR ďalej uviedol, že všeobecné súdy sa majú pri rozhodovaní o styku riadiť kritériami, ktoré boli judikatúrou vymedzené pre rozhodovanie o forme osobnej starostlivosti.

Právna veta:

- I. Všeobecné súdy musia u každého z rodičov (resp. iných rodinných príslušníkov a prípadne ďalších osôb, ktoré usilujú o zverenie dieťaťa do starostlivosti) posúdiť prinajmenšom štyri kritéria: (1) existenciu pokrvného puta medzi dieťaťom a o jeho zverenie do starostlivosti usilujúcou osobou; (2) mieru zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade jeho zverenia do starostlivosti daného rodiča; (3) schopnosť daného rodiča zabezpečiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby; a (4) želanie dieťaťa.
- II. Kritériá pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že konanie pred súdmi ma prebehnúť, a prijaté opatrenia majú byť realizované vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa).
- III. Skutočnosť, že rozsah styku krajskému súdu pripomína striedavú starostlivosť, nie je všeobecne relevantným argumentom pre obmedzenie takého styku. Relevantným argumentom je len najlepší záujem dieťaťa.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Styk s dieťaťom, striedavá starostlivosť

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 36/2005 Z. z. – § 25, § 26, § 36

pre ČR: 89/2012 Sb. – § 891, § 907

10. Prikázanie stavby v spoločnom imaní manželov stojacej na pozemku len jedného z účastníkov do podielového spoluvlastníctva účastníkov v konaní o vyporiadanie spoločného imania manželov

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 3565/2013 zo dňa 22. 7. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje v pomeroch konania o vyporiadaní spoločného majetku manželov, že tradičný ustálený postup spočívajúci v tom, že stavba v spoločnom imaní, ktorá stojí na pozemku jedného z manželov, má byť pri vyporiadaní prikázaná manželovi – vlastníkovi pozemku, môže byť v pomeroch konkrétneho prípadu prelomený výnimočným postupom, ktorým je aj prikázanie stavby do podielového spoluvlastníctva. Takým výnimočným dôvodom môže byť s prihliadnutím ku všetkým individuálnym okolnostiam daného prípadu aj ťažká finančná situácia toho z účastníkov, ktorému pozemok pod stavbou prináleží.

Právna veta:

V konaní o vyporiadanie spoločného majetku manželov, ktorej predmetom je stavba zriadená na pozemku vo výlučnom vlastníctve jedného z účastníkov, možno výnimočne túto stavbu prikázať do podielového spoluvlastníctva oboch účastníkov, ak tento postup odôvodňujú natoľko závažné skutočnosti, že by prikázanie stavby vlastníkovi pozemku bolo v zjavnom rozpore s § 149 OZ alebo že by iné riešenie bolo zjavne neprijateľné. Takým výnimočným dôvodom môže byť s prihliadnutím ku všetkým individuálnym okolnostiam daného prípadu aj zlá finančná situácia toho z účastníkov, ktorému pozemok pod stavbou patrí. Zlá finančná situácia však musí byť takého charakteru, že tomuto účastníkovi bráni, aby vyplatil druhému účastníkovi jeho vyporiadací podiel, bez toho, aby mu pritom súčasne reálne hrozili závažné sociálne dôsledky.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 149 odst. 3, 150 ods. 3

pre ČR: 40/1964 Zb. – § 149 ods. 3, § 150

11. Materiálna nevykonateľnosť exekučného titulu a prekážka veci rozsúdenej

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14CoE/76/2016 zo dňa 13. 6. 2016

Anotácia:

Krajský súd v Banskej Bystrici posudzoval v predloženom rozhodnutí situáciu, v ktorej oprávnený podal dva návrhy na vykonanie exekúcie na základe rovnakého exekučného titulu (právoplatného rozhodcovského rozsudku); exekúcia sa mala týkať rovnakých účastníkov a nároku vyplývajúceho z totožného hmotnoprávneho základu, ktorým bola totožná zmluva o úvere. Návrhy na vykonanie exekúcie sa však líšili čo do výšky vymáhanej čiastky (druhý návrh na vykonanie exekúcie bol podaný až po čiastočnej úhrade zo strany povinného –išlo teda o návrh na vymoženie nižšej sumy).

O prvom z podaných návrhov Okresný súd v Lučenci ako exekučný súd rozhodol, že exekučný titul nie je spôsobilým exekučným titulom z dôvodu jeho materiálnej nevykonateľnosti. Následne Okresný súd v Lučenci rovnako rozhodol aj o druhom z podaných návrhov, pričom konštatoval, že si je vedomý toho, že už raz rozhodol o materiálnej nevykonateľnosti toho istého exekučného titulu, ale podľa jeho názoru nenastala prekážka veci rozsúdenej, pretože výška vymáhateľného nároku sa v oboch exekučných návrhoch líši. Krajský súd v Banskej Bystrici s Okresným súdom v Lučenci nesúhlasil a upozornil, že ak už bol raz exekučný titul posúdený ako nespôsobilý, sú už ďalšie konania vedené na základe totožného exekučného titulu zaťažené prekážkou veci rozsúdenej.

Právna veta:

- I. Pokiaľ exekučný súd v skoršom exekučnom konaní v rámci súdneho prieskumu podmienok vedenia exekúcie vyslovil, že daný exekučný titul - rozhodcovský rozsudok nie je spôsobilým exekučným titulom v dôsledku jeho materiálnej nevykonateľnosti, je potom už nepodstatné, že v neskoršom exekučnom konaní sa oprávnený domáha z toho istého už raz právoplatným súdnym rozhodnutím vysloveného nespôsobilého exekučného titulu nároku nižšieho a to v dôsledku neskoršej čiastočnej úhrady zo strany povinného.
- II. Z hľadiska princípu právnej istoty nie je v právnom poriadku možné, aby v jednom exekučnom konaní súd vyslovil neprípustnosť exekúcie pre materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu a po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia oprávnený znovu podal návrh na vykonanie exekúcie, na podklade ktorého by sa úspešne domohol nároku na podklade exekučného titulu, ktorý bol v inej exekučnej veci v prospech totožného oprávneného a vedenej voči totožnému povinnému vyhlásený exekučným súdom za nespôsobilý exekučný titul z dôvodu jeho materiálnej nevykonateľnosti, brániacej vedeniu exekúcie.

Právna oblasť: Občianske právo, civilné právo procesné

Právny inštitút: Prekážka rozsúdenej veci v exekučnom konaní, súdne konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 233/1995 Z. z. – § 44 ods. 2
99/1963 Zb. – § 251 ods. 4, § 159 ods. 3 (do 30. 6. 2016)
160/2015 Z. z. – § 2, § 230 (od 1. 7. 2016)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 159a odst. 4
120/2001 Sb. – § 52 odst. 1

12. Uplatnenie zhodných skutkových tvrdení ohľadom hodnoty nehnuteľných vecí v konaní o vyporiadanie spoločného majetku manželov

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2913/2015 zo dňa 6. 10. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu vysvetľuje, že v konaní o vyporiadanie spoločného majetku manželov možno aj pri zisťovaní hodnoty nehnuteľných vecí vychádzať zo zhodných tvrdení účastníkov. Tým judikatúra smeruje k tomu, že ani pri oceňovaní nehnuteľností netrvá vždy na znaleckom dokazovaní, ale umožňuje súdu v rámci hospodárnosti konania v pomeroch konkrétneho prípadu zohľadniť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov. Je ale zrejmé, že tento postup závisí na rozhodnutí konkrétneho sudcu s prihliadnutím k skutkovým okolnostiam danej veci a najmä tam, kde by vznikla pochybnosť o správnosti týchto zhodných tvrdení, prax nepochybne bude aj naďalej vykonávať znalecké dokazovanie.

Právna veta:

V konaní o vyporiadanie spoločného majetku manželov možno pri zistení hodnoty nehnuteľných vecí, ktoré sú predmetom konania, vychádzať zo zhodných tvrdení účastníkov.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** SR 40/1964 Zb. – § 149 ods. 3
160/2015 Zb. – § 186 ods. 2
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 120 odst. 3
40/1964 Sb. – § 150 odst. 3

13. Prípustnosť negatívnej žaloby medzi spoluvlastníkmi

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 3523/2015 zo dňa 26. 1. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje občas v praxi spochybňovanú otázku, či prichádza do úvahy medzi podielovými spoluvlastníkmi navzájom negatívna žaloba a prichádza k záveru, že negatívna žaloba prípustná je. V prípade protiprávneho zásahu jedným zo spoluvlastníkov je prostriedkom obrany práve negatívna žaloba a nie nástroje vyplývajúce zo správy spoločnej veci.

Právna veta:

Podanie negatívnej (zapieracej) žaloby vo vzťahu medzi spoluvlastníkmi je prípustné. Pokiaľ došlo k zásahu do spoločnej veci, uskutočnenému jedným zo spoluvlastníkov a iný spoluvlastník sa domáha odstránenia tohto zásahu, nemožno vec riešiť ako spor o správu spoločnej veci (resp. o hospodárení so spoločnou vecou).

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Ochrana vlastníckeho práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 126
pre ČR: 89/2012 Sb. – § 1042, § 1126

14. Konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k súboru nehnuteľností

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 4063/2015 zo dňa 26. 1. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu vysvetľuje, že predmetom konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže byť aj súbor priestorovo nadväzujúcich nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým vychádza judikatúra z toho, že pri úvahe o ich vyporiadaní sa má zohľadňovať, aby prikázaním jednotlivých vecí tvoriacich súbor nehnuteľností nedošlo k výraznému zníženiu ceny celého súboru nehnuteľností. Rozhodnutie preto vysvetľuje, čo je možné považovať za súbor nehnuteľností s tým, že nemusí vždy ísť iba o nehnuteľnosti spolu bezprostredne súvisiace, ale môže ísť aj o nehnuteľnosti, ktoré spolu bezprostredne nesústredené, ale sú funkčne spojené.

Právna veta:

Predmetom konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže byť súborom priestorovo nadväzujúcich nehnuteľností. Ide predovšetkým o nehnuteľnosti, ktoré spolu bezprostredne susedia; výnimočne o taký súbor môže ísť napr. aj tam, kde síce nehnuteľnosti bezprostredne nesusedia, ale sú spolu funkčne spojené.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Podielové spoluvlastníctvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 142 ods. 1
pre ČR: 89/2012 Sb. – § 1144 odst. 1

15. Platnosť písomnej zmluvy o zriadenie vecného bremena urobenej vo forme vadného notárskeho zápisu pri zmluvnej účasti osoby, ktorá nevie čítať a písať

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2698/2013 zo dňa 25. 8. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, že zmluva o zriadenie vecného bremena, ktorej účastníkom je osoba, ktorá nemôže čítať alebo písať, môže byť platne uzatvorená, aj keď notársky zápis o jej spísaní neobsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, ak ide o osobu, ktorej zmluvu dve osoby prečítali, a táto osoba ju vlastnoručne podpísala. Tým sa vyjadruje všeobecný judikatórny trend uprednostňovať platné právne úkony pred neplatnými.

Právna veta:

Platnosti písomnej zmluvy o zriadenie vecného bremena, ktorej účastníkom je osoba, ktorá nemôže čítať alebo písať, spísané formou notárskeho zápisu neprekáža absencia zákonných náležitostí tohoto zápisu, ak ide o účastníka, ktorému zmluvu prečítali dve osoby a vlastnoručne ju podpísali.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Vecné bremená

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 40 ods. 1, § 40 ods. 6, § 151o ods. 1
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 151o odst. 1, § 40 odst. 1, § 40 odst. 5